

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 04. april 2024.godine

KZUS- OBILAZAK DOMA ZDRAVLJA MLADENOVAC

RTV- RFZO: Testiranje krpelja o trošku fonda omogućeno u državnim ustanovama

NOVA S- Na Novom Beogradu od danas besplatni preventivni pregledi u pokretnoj ambulanti

NOVA S- "Piju bromazepame i po 20 godina, u poslednjoj fazi uzimaju i do 30 tableta dnevno": Stravična zavisnost od sedativa u Srbiji. Pacijenti zloupotrebljavaju recepte, uzimaju lekove bez kontrole

BLIC- Boli kao kada vas steže rajf, ali je bol u levoj ruci tek SIGNAL DA HITNO ZOVETE LEKARA! Sve je više onih koji prvi put imaju problema sa srcem

OBILAZAK DOMA ZDRAVLJA MLADENOVAC

Predstavnici Komore zdravstvenih ustanova Srbije su 3. aprila 2024. godine obišli Dom zdravlja u Mladenovcu i održali radni sastanak sa v.d. direktora Doma zdravlja Mladenovac dr Vitomirom Isajlovićem i njegovim najbližim saradnicima koji su ujedno bili domaćini ovog korisnog skupa.

Direktorka Komore zdravstvenih ustanova Srbije Snežana Rašić Đorđević je prisutne upoznala sa redovnim aktivnostima Komore, rasporedom budućih predavanja i organizacijom predstojećeg Savetovanja koje će se održati krajem maja tekuće godine u hotelu Mona, na Zlatiboru.

Problem zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja koji u većoj meri opterećuje rad i poslovanje zdravstvenih ustanova se nametnuo kao jedna od tema sastanka. S tim u vezi su predstavnici Doma zdravlja obavješteni o Inicijativi Komore za rešavanje problema zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja. Pomenuta Inicijativa je upućena nadležnim državnim organima odnosno Vladi Republike Srbije, Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, Ministarstvu finansija i Ministarstvu zdravlja. Najavljene su i edukacije koje će u saradnji sa Komorom držati akreditovani predavači Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

Predstavnici Doma zdravlja Mladenovac su sa svoje strane istakli najčešće probleme koji se javljaju u radu te zdravstvene ustanove, a pre svega nedostatak lekara određene specijalnosti, odliv kadrova iz manjih sredina u veće

zdravstvene centre, neophodnost radnog angažovanja lekara u penziji, radni sporovi, mogućnost sticanja sopstvenih sredstava i slično.

Komora zdravstvenih ustanova Srbije se zahvaljuje v.d. direktora Doma zdravlja Mladenovac dr Vitomiru Isajloviću i njegovim saradnicima što su kao domaćini stvorili uslove i omogućili održavanje ovog obostrano korisnog radnog

sastanka.

RTV | РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА ВОЈВОДИНЕ

RFZO: Testiranje krpelja o trošku fonda omogućeno u državnim ustanovama

BEOGRAD - Država je omogućila pružanje usluge testiranja krpelja u državnim ustanovama o trošku Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, saopštio je danas RFZO povodom pisanja pojedinih medija da taj fond ne finansira testiranja na bakteriju izazivača Lajmske bolesti. Iz RFZO-a napominju da se testiranje osiguranika na Lajmsku bolest vrši o trošku fonda nakon procene zdravstvenog radnika i izdavanja uputa u Domu zdravlja i da "isključivo i samo lekar odlučuje kada i koje analize je potrebno da osiguranik uradi".

Nakon pisanja pojedinih medija da RFZO ne finansira testiranja na bakteriju Borelia burgdorferi, izazivača Lajmske bolesti, koristimo ovu priliku da naglasimo da je država omogućila pružanje usluge testiranja krpelja u državnim ustanovama o trošku fonda, naglašava se u saopštenju RFZO-a.

Dodaju da u slučaju ujeda krpelja osiguranik odlazi u Dom zdravlja gde se vrši pregled i uklanjanje krpelja od strane doktora.

Zdravstveni radnik koji je diplomirao na Medicinskom fakultetu je predstavnik struke i odlučuje, a ne RFZO, da li je potrebno da se uklonjeni krpelj pošalje na analizu. U slučaju da donese odluku o testiranju krpelja, doktor izdaje uput s kojim osiguranik odnosi krpelja u državnu ustanovu - Gradski zavod za javno zdravlje, gde se testiranje krpelja obavlja o trošku RFZO, ističe fond.

Takođe, napominju da se testiranje osiguranika na Lajmsku bolest vrši o trošku fonda nakon procene zdravstvenog radnika i izdavanja uputa u Domu zdravlja.

Isključivo i samo lekar odlučuje kada i koje analize je potrebno da osiguranik uradi. Testiranje na Lajmsku bolest o trošku Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje može uz uput izabranog lekara, osiguranik da obavi u većem broju zdravstvenih ustanova u Srbiji među kojima su VMA, Klinički centar Kragujevac, Klinički centar Srbije, Institut Batut, Institut Torlak, Gradski zavod za javno zdravlje Beograd i zavodi i instituti za javno zdravlje u gradovima širom Srbije, navodi se u saopštenju.

Posebno ukazuju na to da Republički fond za zdravstveno osiguranje ne može da utiče na odluku zdravstvenog radnika u koju laboratoriju će pacijent biti upućen da obavi testiranja, te da ukoliko je privatna laboratorija, RFZO ne može da pokrije troškove testiranja.

Niti RFZO može da utiče na želje pacijenata da se podvrgne testiranju, iako struka smatra da ne treba, zaključuje se.

Na Novom Beogradu od danas besplatni preventivni pregledi u pokretnoj ambulanti

Građani Opštine Novi Beograd od danas će moći da obave besplatne specijalističke preglede u terenskoj ambulanti "Kućica zdravlja" koja će na platou ispred Opštine raditi do 10. aprila.

Predsednik Opštine Novi Beograd Bojan Bovan rekao je za Tanjug da će se besplatni preventivni pregledi u pokretnoj ambulanti obaljati u terminu od 8 do 15 časova.

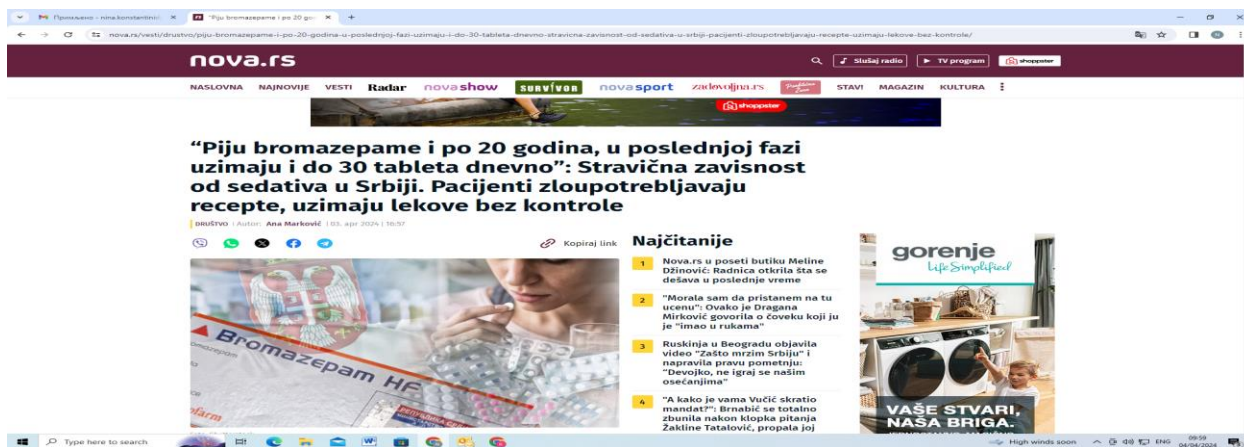
"Pregledi se ne zakazuju, ali u slučaju da je odziv za neki od dana predviđenih za pregled veliki, odnosno ukoliko se budu formirali redovi, građani će dobiti termin za pregled tog dana", rekao je Bovan.

Objasnio je da će građanima biti dostupni pregledi u prevenciji kardiovaskularnih bolesti, dijabetesa, oftalmologa, ultrazvučni pregledi, pregledi za žene, penzionere, stomatološki kao i pregledi za decu.

Prema njegovim rečima, prvi dan je posvećen prevenciji kardiovaskularnih bolesti, koja podrazumeva merenje telesne mase i određivanje BMI, merenje krvnog pritiska, šećera u krvi, EKG i ultrazvučni pregled krvnih sudova vrata.

Dodaje da je petak rezervisan za prevenciju dijabetesa, subota je dan za penzionere, nedelja je porodičan dan, a ponedeljak dan prevenciju očnih bolesti, kada će građanima biti dostupan besplatan pregled oftalmologa, utvrđivanje dioptrije za naočare kao i pregled očnog dna.

“Utorak je dan za žene, koje će moći da obave ultrazvučni pregled dojki, stručno savetovanje kako same da pregledaju dojke, savetovanje o važnosti redovnog ginekološkog pregleda – prevencija karcinoma grlića materice, kao i savetovanje o kontracepciji, dok je sreda posvećena prevenciji zdravlja kod penzionera”, rekao je Bovan.

“Piju bromazepam i po 20 godina, u poslednjoj fazi uzimaju i do 30 tableta dnevno”: Stravična zavisnost od sedativa u Srbiji. Pacijenti zloupotrebljavaju recepte, uzimaju lekove bez kontrole

Bromazepam, lorazepam, ksalol, najtraženiji su benzodiazepini, odnosno lekovi za smirenje, u srpskim apotekama, koje, prema rečima farmaceuta, građani masovno zloupotrebljavaju, a nekontrolisano konzumiranje izaziva ozbiljne posledice po zdravlje. Pacijenti i po 20 godina uzimaju ove sedative, čime oštećuju jetru, bubrege i kompletan organizam. Lekari kažu da su pacijenti, koji su na lečenju od zavisnosti, pili i do neverovatnih 30 tableta dnevno, a do prekomerne količine dolaze tako što sa istim receptom, u više različitih apoteka podižu lekove i sami određuju doze.

U apotekama u Srbiji za sedativima je, kažu farmaceuti, “najveća potražnja”.

“Pacijenti uvek dolaze sa pisanim receptom i izveštajem lekara. Međutim, zloupotrebe su ogromne. Problem je što u apotekama ne pečatiraju uvek izveštaj, pa se često dešava da građani zloupotrebljavaju recepte, tako što idu u dve, tri ili više apoteka sa istim papirima i gomilaju kutije sedativa. Trebalo bi da pečatiramo svaki izveštaj, kako bi kolege u drugim apotekama videle da su lekovi već negde izdati”, priča za Nova.rs Maja Stanković, farmaceutkinja u jednoj beogradskoj apoteci.

Sami određuju doze

Pacijenti u Srbiji najčešće uzimaju bromazepam, lorazepam i ksalol.

“Jezivo je koliko ljudi pije ove lekove. Neki dolaze svaki drugi dan, ima onih koje viđamo jednom nedeljno, a najmanje je pacijenata koji podižu lekove jednom mesečno. Oni jedini i piju prema propisanim dozama. Tačno prepoznamo kad je neko zavisnik od bendiazepama. Guraju nam recepte u lice, viču da imaju sve potrebne papire i da im damo lek. Ponašaju se kao da je recept kiseonik ili voda, neverovatno. Sami određuju doze, ako im u izveštaju stoje tri leka, oni odaberu da uzmu samo jedan koji ima najjače dejstvo. Savetovali bismo ih da to ne rade, ali ne smemo. U izveštaju vidimo dijagnozu i jasno nam je da ne znamo sa kim imamo posla, i da bilo kakvim suvišnim komentarom možemo probuditi ko zna šta i stradati. Nas u apotekama niko ne štiti od psihijatrijskih bolesnika”, naglašava Maja.

Što duže uzimaju sedative, tolerancija organizma se smanjuje, a doza povećava.

“Ti ljudi, kojih samo u Beogradu ima sigurno na desetine hiljada, ulaze u začarani krug zavisnosti. Sami određuju kad će piti lek i koliko će doza uzeti. Truju se, uništavaju organizam. Ima pacijenata koji uzimaju kardiološku terapiju i njima je zaista potreban sedativ. Međutim, mnogo ih je koji nemaju problem sa depresijom nego im prosto odgovara dejstvo lekova. Naša apoteka je blizu doma zdravlja i znamo pouzdano da lekari često ispišu recept, samo da otkaač pacijenta koji uporno traži sedativ. Takođe, imamo izveštaje psihijataru iz bolnica u koje ljudi odu na kontrolu i lekar samo kaže ‘nastavite sa istom terapijom’, a ne vidi da je pacijent loše. Mi vidimo u apoteci, ali ne smemo da se mešamo”, priča naša sagovornica.

Građani godinama konzumiraju lekove za smirenje, bez kojih ne mogu da funkcionišu.

“Ima ljudi koji 20 godina piju sedative svaki dan. Dolaze nam često pacijenti koji neće da pokažu izveštaj lekara, koji se smatra ličnim dokumentom. Pacijent po zakonu ima pravo da nam taj papir ne da na uvid. Imali smo nedavno jednog koji nas je pitao odakle nam ovlašćenje da mu tražimo izveštaj. Istina je da po zakonu nemamo nikakva ovlašćenja, što građanima omogućava zloupotrebe na razne načine”, objašnjava Maja.

Zavisnost koja se teško leči

Psihijatrijski pacijenti su u obavezi da idu na redovne kontrole i uzimaju isključivo propisane doze, jer u suprotnom dovode zdravlje i život u opasnost.

“Sedative ili bilo koje psihijatrijske lekove, pacijenti treba da piju onako kako ih je psihijatar preporučio. Moraju da idu redovno na kontrole, a na pregledima im se objasni na koji način uzimaju lek. Sedativi ne bi smeli dugo da se uzimaju, a nikako da pacijent sam povećava dozu, već naprotiv, ona mora da se redukuje u skladu sa simptomatologijom. Benzodiazepini među kojima su najčešći bromazepam, lorazepam, ksalol, deluju odmah, ali stvaraju zavisnost i ljudi vremenom pojačavaju doze. Preporuka je da se daju na početku terapije, a kasnije da se zamene anksioliticima koji ne izazivaju zavisnost, a daju rezultate”, objašnjava za Nova.rs dr Aleksandar Vujošević, psihijatar u Specijalnoj bolnici za bolesti zavisnosti.

“Ovi lekovi oštećuju jetru, bubrege, ali najveća opasnost je zavisnost, odnosno dijagnoza F13.2, koja se teško leči. Pacijenti ne bi smeli na svoju ruku da uzimaju nijedan sedativ, nego isključivo uz konsultaciju sa psihijatrom. Zloupotreba ovih lekova je učestala pojava u Srbiji, a uzimaju ih, osim ljudi koji imaju jasne dijagnoze, i oni drugi, kojima se samo dopada dejstvo, pa naprave sebi problem, jer uvek doziraju sami. Zavisnost od benzodiazepina je vrlo nezgodna za lečenje, posebno kad su u pitanju velike doze. Konzumacija ne sme naglo da se prekine jer može

doći do epi simptomatologije, anksioznosti i drugih psihičkih simptoma. Imali smo pacijente koji su pili i celu tablu, odnosno 30 lekova u jednom danu. Doze mogu biti ekstremno velike i opasne po život”, upozorava dr Vujošević.

Kontrole jetre jednom godišnje

“Sa stanovišta gastroenterohepatologije, svaki lek koji se metaboliše preko jetre može da prouzrokuje štetnost. Važno je da pacijenti vode računa o propisanoj dozi, posebno ako duže vreme konzumiraju lekove. Određeni lekovi mogu da izazovu masnu jetru, zbog čega su neophodne redovne kontrole hepatograma tj. laboratorijskih nalaza koji ukazuju na funkciju jetre. Ove kontrole rade se jednom godišnje, a po potrebi i češće, treba pratiti pacijente i uraditi preventivno enzime jetre, jer može doći do oštećenja tkiva jetre i žučnih kanala. Ukoliko dođe do oštećenja jetre, tek kada se štetni lek ukloni iz organizma, problem može da se reši”, kaže za Nova.rs dr Srđan Marković, gastroenterohepatolog.

Podsetimo, prema poslednjim podacima RFZO iz 2023. godine, koji se odnose na statistike za 2022., u Srbiji je na recept izdato 7,34 miliona kutija lekova za smirenje i antidepresiva. Građani su u značajno većoj meri koristili anksiolitike (5,2 miliona kutija), odnosno lekove za ublažavanje posledica stresa, napetosti, teskobe i laganih psihičkih poremećaja u odnosu na antidepresive (2,14 miliona kutija).

Boli kao kada vas steže rajf, ali je bol u levoj ruci tek SIGNAL DA HITNO ZOVETE LEKARA! Sve je više onih koji prvi put imaju problema sa srcem

Proleće koje je poranilo i temperaturne oscilacije koje pogađaju Srbiju ovih dana, uticale su veoma na one koji su već kardiovaskularni bolesnici, a istovremeno su iznedrili i nove. Profesor Predrag Mitrović, kardiolog Urgentnog centra Univerzitetskog kliničkog centra Srbije (UKCS) kaže za "Blic" da se usled naglih promena vremena sada sve više javljaju novi pacijenti, koji prvi put dolaze kod lekara, pored onih postojećih kardiovaskularnih bolesnika.

Navodi da se najviše ljudi javljaju zbog problema sa krvnim pritiskom, da varijacije krvnog pritiska sada imaju i potpuno zdrave osobe, dodaje da zabrinjava i povećan broj srčanih udara, a otkriva da ima i šlogova.

Profesor Mitrović podseća da se mi ponašamo po zakonu fizike, i da nam se svako telo na hladnoći skuplja, a na toploti širi.

- Pre dva dana smo imali temperaturu koja je bila i do 30 stepeni Celzijusovih, danas je do 16, dakle dva puta je niža temperatura, pa ćemo opet za vikend imati 30 i više stepeni. To su brze oscilacije, i problem je u tome što, bez obzira na to što se naše telo ponaša po zakonima fizike, ne možemo da izdržimo toliko brze promene vremena, jer postoje organi koji zavise od njih i ne mogu tako brzo da se akomodiraju. To kada kažem, mislim pre svega na krvne sudove, zato što širenje krvnih sudova i njihovo skupljanje direktno utiče na naš krvni pritisak, odnosno na bolesnike koji imaju hipertenziju (visok krvni pritisak), ali i na one koji je nemaju, koji su još na granici hipertenzije - objašnjava prof. dr Mitrović za "Blic".

Prema njegovim rečima, iskusni pacijenti sa hipertenzijom znaju kako treba da koriguju lekove, ali da se u svakom slučaju treba javiti i lekaru jer te nagle promene krvnog pritiska koje se javljaju usled naglih oscilacija temperatura, nisu dobre.

- Ranije smo imali proleća i jeseni, kada su se temperature lagano menjale. Promene su bile za stepen dnevno, a poslednjih četiri, pet godina imamo skokove koji su zaista drastični. Naše telo će se akomodirati i na to, međutim i za to treba vremena - kaže naš sagovornik.

Prvi put na pregled kod doktora

Profesor Mitrović kaže da on i njegove kolege zbog ovih oscilacija imaju i povećan broj bolesnika koji su došli prvi put na pregled kod lekara. Najčešće je to zbog oscilacija u pritisku, ali ima i zbog problema sa srcem.

- Najčešće zbog skokova krvnog pritiska, a ono što je možda još zabrinjavajuće jeste da imamo i malo više bolesnika koji dobijaju infarkt miokarda, odnosno srčani udar. Naše srce ima tri krvna suda velika, koja, takođe, se skupljaju i šire kada je promena temperature i ako imamo neku promenu na krvnim sudovima, može doći do pojave akutnog infarkta miokarda ili nestabilne angine pektoris, i tada se pacijenti i javljaju lekaru - navodi prof. dr Mitrović za "Blic".

Napominje da vremenske promene, osim na kompletni kardiovaskularni sistema, utiču i na mozak, i na druge organe.

Više i šlogova

- Tako imamo i više šlogova, odnosno krvarenja u mozgu... Više organa reaguju na promene temperatura. Većita je prepirka između neurologa i naš kardiologa da li je bitnije srce ili mozak, oba organa su jako bitna, i oba organa su izložena promenama i mogućim bolestima kada su prisutne varijacije u temperaturi - ističe prof. dr Mitrović.

Ključni simptomi za odlazak kod lekara

Na pitanje, koji su to ključni simptomi zbog kojih moramo da se obratimo lekaru, naš sagovornik se fokusirao na one koji ukazuju na problem sa krvnim pritiskom i sa na one koji se odnose na srčani udar, odnosno anginu pektoris.

Kada je pritisak u pitanju, kaže doktor, pacijenti simptome različito opisuju:

najčešće je to bol u temenu glave, nekada se javi bol kao da stavili rajf između dva uha, nekada boli samo vrat sa zadnje strane

ima slučajeve da pacijenti čuju ubrzan otkucaj srca

to su sve simptomi koji se mogu javiti pored one klasične glavobolje, i u tom trenutku je poželjno da se izmeri izmeri krvni pritisak, i da se javi lekaru

- Sada i potpuno zdravi imam varijacije krvnog pritiska - upozorava prof. Mitrović za "Blic".

Kako dodaje dalje, što se tiče srca, obratite pažnju na ove simptome:

bol u grudima sa leve strane

bol u levom levom ramenu

bol u levoj nadlaktici

bol u leđima i između lopatica

- Te simptome treba pažljivo posmatrati, odnosno uraditi EKG i videti da se ne radi o nekom početku angine pektoris ili početku srčanog udara. Naravno, ne mora da znači, mogu to biti i drugi poremećaji mišića, i grudnog koša, ali treba biti oprezan, pogotovo kada su ove temperaturne oscilacije - naglašava doktor.

Skok i pad krvnog pritiska

Prema njegovim rečima, većina ljudi reaguje tako što dolazi do skoka krvnog pritiska, a jedna četvrtina bolesnika ima pad, odnosno hipotenziju.

- Ni hipertenzija, a ni hipotenzija nije dobra ako se radi o brzom promeni, ali je hipertenzija, odnosno skok krvnog pritiska ozbiljnije stanje. Povišen krvni pritisak može da dovede do pucanja krvnih sudova. Kada dođe do pada krvnog pritiska, imamo veću pospanost, i može da se izgubi i svest, ali retko kad. Gubljenje svesti nije toliko problem sam po sebi, ali usled toga može doći do pada i povređivanja - kaže sagovornik "Blic".

Sve mlađi pate od problema sa srcem

On dodaje i da se starosna granica ljudi koji se suočavaju sa ovim zdravstvenim problemima pomerila ka mlađima, ali da je to zbog toga što su oni mnogo dinamičniji, aktivniji, više su izloženi stresu.

- Stariji su obazriviji. Više sede kod kuće. Zato je mlađa populacija češće izložena ovim bolestima koje se javljaju u trenutku oscilacije vremena - kaže prof. dr Mitrović.

Saveti za ponašanje tokom promena vremena

Ne izlazite mnogo napolje

Ne izlazite naglo napolje, akomodirati se malo u ulazu ili u svom dvorištu

Ne žurite, hodajte polako

Regulišite terapiju u dogovoru sa lekarom

Javiti se lekaru u slučaju tegoba